

SZEGED

ZNAMENITOSTI

1.

TRG SEČENJI (SZÉCHENYI TÉR)

Tokom XII. veka na obali Tise je izgrađeno utvrđenje a njegove zapadne zidine su se nalazile na prostoru današnjeg Trga Sečenji (Széchenyi tér). Prostor podno zidina je služio kao teren za obuku trupa i kao glavni pijačni trg. Nakon povlačenja Turaka, Segedin je povratio status slobodnog kraljevskog grada, a izgradnjom Gradske kuće, trg postaje centar nove lokalne vlasti. U XIX. veku dolazi do prostornih i funkcionalnih promena samog trga. Na južnoj strani se grade impozantne gradske palate. Nakon Velike poplave (1879) uklanjaju se ostaci zidina a na njihovom mestu niču javni objekti, eklektične stambene zgrade te dolazi do formiranja zelenih površina. Prostrani park se danas prostire na površini od 50.000 m². Oivičen je stotnim stablima platana, ukrašen magnolijama, krošnjama carskih paulovnja i brojnim retkim biljkama. Među zelenilom se nalaze brojne statue poznatih istorijskih ličnosti koje su presudno uticale na istoriju grada i države. Na centralnom šetalištu se redovno organizuju živopisne manifestacije i festivali.

2.

GRADSKA KUĆA

Današnja zgrada Gradske kuće je treća u nizu objekata sa tom funkcijom, izgrađenih na istom mestu. Prva zgrada, skromnijeg izgleda, izgrađena je 1728. godine. Na njenom mestu je na prekretnici sa XVIII. na XIX. vek izgrađena nova, na osnovu nacrtu Ištvana Vedreša (Vedres István). Temelji druge zgrade će kasnije poslužiti kao osnove današnjeg objekta. Nakon Velike poplave (1879.), nivo trga je izdignut a postojeća zgrada gubi na monumentalnosti. Stoga je odlučeno da se na postojeću zgradu nazida još jedan sprat te doda centralni toranj. Prepravke su izvršene na osnovu planova arhitekata Edena Lehnara (Lechner Ödön) i Đule Partoša (Pártos Gyula). Neobaroknu Gradsku kuću je 1883. godine svečano otvorio Car Franjo Josip, a njegove reči "Segedin će biti lepši no što je bio" su ovekovečene na tabli postavljenoj na stepeništu koje vodi od glavnog ulaza do svečane sale. Pažnju privlači i takozvani Most uzdaha, prolaz koji povezuje Gradsku kuću sa susednom zgradom, koji je izgrađen radi lakšeg kretanja cara i njegove svite.

Széchenyi tér 10.
jegyzo@szege.hu
 Moguća je grupna poseta uz prethodnu najavu.

3.

TRG KLAUZAL (KLAUZÁL TÉR)

Rekonstrukcija trga Klauzal (Klauzál tér) i ulice Karas (Kárász utca) 2004. godine je nagrađena priznanjem Europa Nostra. Većina palata na trgu su izgrađene tokom XIX. veka u tada vladajućim stilovima klasicizma, eklektike i docnije secesije. Ime je dobio po Gaboru Klauzalu (Klauzál Gábor), nekadašnjem poslaniku Segedina u državnom parlamentu. Uprkos različitosti stilova stvorena je skladna ambijentalna celina a trg danas odiše mediteranskom atmosferom. Sedeći u bašti brojnih kafića i poslastičarnica uz sladoled, kafu ili kolače, pruža nam se pogled na nekoliko zanimljivosti ovog trga kao što su bronzana statua mađarskog državnika Lajoša Košuta (Kossuth Lajos) ili Kuća Karas (Kárász-ház), sa čijeg se balkona Košut poslednji put obratio sunarodnicima pre odlaska u emigraciju. Na istočnom delu trga se nalazi zgrada Uj Žoter (Új Zsótér ház) koja je izgrađena na zidinama nekadašnjeg utvrđenja i njoj je zasedao štab koji je rukovodio obnovom grada nakon poplave. Uz nju je smeštena harmonična zgrada nekadašnjeg Hotela Evropa.

4.

NOVA SINAGOGA

Nova sinagoga sagrađena je 1903. godine. Posetioce dočekuje biblijskim citatom na mađarskom i hebrejskom jeziku uklesanim na pročelju zgrade: "Ljubi bližnjeg svog..". Na pojavljivanje natpisa na mađarskom jeziku je svojim savetima datim arhitekti Lipotu Baumhornu (Baumhorn Lipót) presudno uticao glavni rabin Imanuel Lev (Lőw Immánuel). Posebnu vrednost eklektične sinagoge predstavljaju predivni vitraži Manó Rota (Róth Manó) i prelepa staklena kupola. Unutrašnjost očarava harmonijom boja plave, zlatne i boje bine. Svojom lepotom se ističu detalji kao što su gornji deo bime koji je napravljen od jerusalimskog mermera, drvena vrata Zavetnog kovčega izrađena od bagremovine iz doline Nila, menore ukrašene poludragim kamenjem te stilizovani prikazi biljaka iz biblijskih vremena na unutrašnjim zidovima. Koncerti na orguljama izvedeni u ovom prostoru su zbog izuzetne akustičnosti sinagoge poseban doživljaj.

Jósika utca 10.
+36-62/423-849
+36-20/586-4415
www.szzsh.hu

Radno vreme:
Od 1. aprila
do 30. septembra:
Po-Pe, Ne: 09.00-12.00 i
13.00-17.00,

subotom zatvoreno.
Od 1. oktobra
do 31. marta:
Po-Pe, Ne: 10.00-15.00,
subotom zatvoreno.

PALATA REK (REÖK-PALOTA)

Palata Rek (Reök-palota) podignuta 1907. po nacrtima tada tri-desetogodišnjeg Edea Mađara (Magyar Ede), jedna je od naj-lepših primeraka mađarske secesije. Nećak ktitora zgrade Mihajla Munkačija (Munkácsy Mihály), Ivan Rek (Reök Iván) je po struci bio hidroiženjer, stoga je za glavni motiv zgrade iza-brana voda. O tome svedoče detalji kao što su niz plavih lotosovih cvetova na gornjem delu spoljne fasade, ograde na balkonima koje liče na puzavice i dinamične, valovite površine spoljnih zidova koje podsećaju na talase vode. Elegantna orna-mentika enterijera svedoči o umešnosti lokalnih majstora i zanatlja. Objekat je prvobitno imao funkciju stambene zgra-de, a od 2007. godine u njemu se nalazi Regionalni umetnički centar (Regionális Összművészeti Központ). U proteklim godi-ma, kroz privremene izložbe, izlagana su remek dela umetnika kao što su Pikaso, Goja, Šagal i Rembrandt. Uz to, u prostorija-ma palate se redovno organizuju razne pozorišne, muzičke i druge kulturne priredbe.

Magyar Ede tér 2.
+36-62/471-411
www.reok.hu
Radno vreme:
Ut-Ne: od 10 do 18 časova

TRG DUGONIČ (DUGONICS TÉR)

Trg Dugonič (Dugonics tér) je dobio ime po autoru prvog mađarskog romana (Etelka, 1788), katoličkom svešteniku, pija-risti Andrašu Dugoniču (Dugonics András). Kao reformator mađarskog jezika, zaslužan je za uvođenje brojnih novih mate-matičkih izraza. Spomenik na trgu postavljen u njegovu čast je finansiran uz pomoć donacija građana i prvi je spomenik postavljen na javnoj površini u Segedinu. Nasuprot spomenika se nalazi fontana podignuta 1979. godine povodom stogodiš-njice Velike poplave. Plato sa fontanom je postalo omiljeno mesto susreta građana. Na centralnom mestu trga se nalazi eklektična zgrada rektorata Segedinskog Univerziteta koja je nekada imala funkciju srednje škole. Ispred Rektorata je postavljena statua Atila Jožefa (József Attila). Poznati pesnik je u školskoj godini 1924-25. pohađao ovu instituciju, ali je iz nje izbačen nakon objavljivanja jedne neprimerene poeme. Na početku ulice Karas se nalazi zgrada Ungar-Majer (Ungár-Mayer-ház) arhitekta Edea Mađara. Figure devojaka koje plešu, smeštene na kupoli ove secesijske najamne palate, čine ovu zgradu prepoznatljivom izdaleka.

7.

TRG MUČENIKA IZ ARADA (ARADI VÉRTANÚK TERE)

Trg mučenika iz Arada (Aradi vértanúk tere) je nepravilnog oblika, a u središnjem delu se nalazi spomenik Ferencu Rakocija II. na konju. Na postolju statue je uklesan natpis na latinskom „Cum Deo pro Patria et Libertate” (Sa Bogom, za otadžbinu i slobodu) koji je poslužio kao moto u buni koju je on predvodio. Blizu spomenika je memorijalni stub podignut u spomen Siroške bitke, a ispred je mermerna ploča sa spiskom imena 13 vojskovođa pogubljenih u Aradu. Kapija heroja, čiji su svodovi ukrašeni freskama Vilmoša Abe-Novaka (Aba-Novák Vilmos) je podignuta u spomen segedinskih vojnika koji su nastradali u prvom svetskom ratu. Na trgu je, takođe, postavljen i memorijalni stub u znak sećanja na revoluciju iz 1956. godine, i na segedinske studente, koji su bili početnici pobune. Trg je oivičen sa nizom univerzitetskih zgrada, od kojih je najpoznatija zgrada Prirodno-matematičkog fakulteta, nekadašnje verske gimnazije, koju je pohađao i jedan od najpoznatijih pesnika Segedina, Đula Juhas (Juhász Gyula).

8.

RERRICH BÉLA TÉR

Trg Bele Reriha (Rerrich Béla tér) nosi ime arhitekta koji je osmislio ovaj trg, kao i kompleks objekata na trgu ispred Zavelne crkve. U pitanju je prvi značajni mađarski pejzažni arhitekta koji je biskupsku i univerzitetsku baštu kreirao na način da je pomirio tradicionalne i moderne vrednosti. O vanvremenskoj vrednosti njegovog rada svedoči i činjenica da je ambijent oko Zavelne crkve 2007. godine izabran za drugo najlepše delo graditeljskog nasleđa Mađarske. Na trgu se dve celine posebno ističu. Prva je, kopija spomenika “Sveti Đorđe ubiva aždaju” Braće Koložvari (Kolozsvári-testvérek) izrađene u prošlom veku a čiji original potiče iz 1373. godine i nalazi se u Pragu. Mermerna skulptura mladih ljudi koji dižu uvis novorođenog leptira slobode je postavljena u spomen učesnika revolucije 1956. godine.

9.

SPOMEN SOBA ALBERTA SENT ĐERĐIJA

Albert Sent Đerđi (1893-1986) biohemičar svoja započeta istraživanja u Kembridžu i Groningenu nastavio je u Segedinu kao direktor Instituta Medicinske Hemije. Tokom 1932. godine je uspeo da iz segedinske ljute paprike ekstraktuje vitamin C, i osmisli ceo proces veštačkog stvaranja ovog vitamina. Nobelovu nagradu za fiziologiju medicinu dobija "za opis vitamina C i otkriće da se kiseonik vezuje s vodonikom u ćelijskoj respiraciji". Do dan danas je jedini mađarski naučnik koji je ovu najpoznatiju svetsku nagradu u nauci dobio na osnovu istraživanja sprovedenih u Mađarskoj. U dekanatu Medicinskog fakulteta je uređena spomen soba, koja prikazuje njegovo životno delo. Uz mnoštvo priznanja i plaketa, izloženi su i neki od privatnih artefakata iz njegovog života.

Tisza Lajos körút 109.
+36-62/545-016
Moguća je grupna
poseta uz prethodnu najavu.

10.

ZAVETNA CRKVA

Nakon Velike poplave (1879) segedinci su se zakleli da će izgraditi grandioznu katoličku crkvu. Nakon dugog planiranja i mnogobrojnih rasprava tek 1913. godine su radovi započeti. Planove Friedeša Šuleka (Schulek Frigyes) iz finansijskih razloga modifikovao je Erne Foerk (Foerk Ernő). Katedrala Dom (Zavetna crkva) je osvećena 24. oktobra 1930. godine, ona je četvrta crkva po veličini u Mađarskoj. Arhitektonski je mešanog stila, odlikuje ga mešovina romanskih, gotskih i vizantijskih elemenata. Izvanrednost unutrašnjeg prostora je orgulja sa 9040 svirala, prikaz Bogorodice u narodnoj nošnji i segedinskim papučama, skulptura Janoša Fadrusa (Fadrusz János) „Hrist na raspeću“ koja je 1900. godine na Pariskoj Svetskoj izložbi osvojila glavnu nagradu. Segedinski Dom od 2016. godine će se proširiti sa novim javnim prostorima. Od 2016-te godine, otvoren je vizitorski centar posetilaca crkve koji je proširen višenamenskim prostorijama smeštenim ispod zemlje. Podzemni ulaz vodi ka nizu prostorija, u kojima su smešteni, info-pult, bife, prodavnica umetničkih dela i knjižara.

Szegedi Dóm Látogatóközpont
Dóm tér 16.
+36-20/385-5061
info@szegedidom.com
www.szegedidom.com

Radno vreme:
Ut-Ne: 09.00-17.00

11.

DIMITRIJEV TORANJ

Ispred Zavelne crkve se nalazi najstariji arhitektonski spomenik Segedina, Dimitrijevi toranj (Dömötör-torony). Ostake crkve podignute u čast sveca Svetog Dimitrija Solunskog koji je živeo u IV. veku, Segedinci jednostavno zovu Dimitrijevi toranj. Osnove tornja potiču iz XI. veka, donji - romanijski deo iz XII., a gornji gotički spratovi iz XIII. veka. Tokom izgradnje Zavelne crkve, toranj umalo da nije srušen. Opstao je zahvaljujući tome što je privremeno dobio funkciju kapele za pokrštavanje pri Zavelnoj crkvi. Tada je u nju premeštena freska "Hristovo krštenje" Vilmoša Abe-Novaka (Aba-Novák Vilmos). U lukove ulaznog dela je ugrađeno kamenje iz rimskog perioda, koje su iskopani prilikom uklanjanja ostataka prvobitnog utvrđenja. Iznad ulaza se nalazi najstariji kamenorez u Segedinu, koji prikazuje jagnje. Gvozdena ulazna kapija, rad Janoša Bilea (Bille János) ukrašena je motivima iz katoličke liturgije. Na prvom nivou tornja se nalazi interaktivan izložbeni prostor gde se posetioci mogu upoznati sa istorijom krštenja, a na drugom nivou se nalazi interaktivna izložba o istoriji izgradnje Demeter tornja.

12.

TRG DOM (DÓM TÉR)

Trg Dom (Dóm tér) je svojom veličinom od 12.000 m² u istom rangu sa venecijanskim Trgom Svetog Marka, dok sa svedenim stilom zgrada na njemu više podseća na severno-evropske trgove. Izgrađen je između 1928. i 1930. godine po nacrtima Bele Reriha (Rerrich Béla). Sa istočne i južne strane je oivičena univerzitetskim zgradama, a sa zapadne Biskupijom, Bogoslovijom i Biskupijskim muzejom. Sa strane, pod svodovima, se nalazi Nacional hala sa nizom od stotinjak skulptura velikana mađarske istorije, nauke i umetnosti. Segedinske Letnje igre su prvu put priređene na trgu 1931. godine. Nakon prve predstave, koja je bila verskog karaktera, nizale su se decenije bogate pozorišnim premijerama, stvorivši najveći teatar pod zvezdama u zemlji. Opere, operete, mjuzikli, drame, komedije, baletske prestave folklornih ansambala su žanrovi koji se svakog leta prikazuju pred oko 4000 gledalaca na tribinama.

Dóm tér 16.
+36-20/385-5061
info@szegedidom.com
www.szegedidom.com

13.

MUZIČKI SAT

Muzički sat, kreacija satara Ferenc Čurija (Csúry Ferenc) se prvi put oglasio tokom Segedinskih Letnjih igara 1936. godine. Sat, simbol srednjevekovnih univerziteta, smešten je na spratu zgrade koja se nalazi nasuprot glavnog ulaza Zavesne crkve. Svakodnevno se oglašava u 12:15 i 17:45. Ispred časovnika se redaju figure studenata i profesora u sceni školskog rastanka. Figure su izrađene od lipovog drveta i delo su drvoresca Jožefa Kulajja (Kulai József). Za primer figura su poslužili znameniti Mađari kao što su Kuno Klebersberg (Klebersberg Kunó), Andraš Dugonič (Dugonics András), Kelemen Mikeš (Mikes Kelemen), Šandor Petefi (Petőfi Sándor), Istvan Vedreš (Vedres István) i drugi. Procesiju prati melodija đачke pesme "Rastaju se đaci" („Ballag már a vén diák..."). Sem ovog, na svaki pun sat se oglašava melodijom pesme "Segedin, varoš poznat" („Szeged hírs város").

Za vreme Letnjeg festivala u Segedinu sat ne radi.

14.

BIBLIOTEKA ŠOMOĐI

Ostrogomski (Esztergom) kanonik Karolj Šomođi (Somogyi Károly), u želji da potpomogne duhovnu obnovu grada nakon Velike poplave, 1881. godine zaveštao je Segedinu svoju neprocenjivu kolekciju knjiga. Njegova zbirka naučnih, verskih i književnih dela je brojala 43.701 knjiga. Nakon privremenih lokacija, zbirka je smeštena u Palatu kulture, a 1984. godine se seli u namenski građen objekat na Trgu Katedrale. U periodu od 130 godina od osnivanja Biblioteke Šomođi (Somogyi-könyvtár), knjižni fond se neprekidno obogaćivao i danas broji više od milion dokumenata. Najvredniji deo zbirke su knjige Karolja Šomođija koje se nalaze u memorijalnom delu. Najstariji očuvani spis je takozvani praški Misale (Missale) kodeks iz 1492. godine.

Dóm tér 1-4.
+36-62/425-525
www.sk-szeged.hu

Radno vreme:
Ponedeljkom, utorkom, sredom i petkom:
od 9 do 19 časova
Četvrtkom:
od 13 do 19 časova
Subotom: od 10 do 16 časova

15.

SRPSKA CRKVA

Crkva Svetog Nikole se nalazi na severnom delu Trga katedrale, blizu obale Tise. Srbi su se u Segedinu naselili u srednjem veku, povlačeći se na sever pred najezdom Turaka. Tokom XIII. i XIX. veka su igrali značajnu ulogu u trgovini grada i regije. O njihovom društvenom statusu svedoči i činjenica da im je dozvoljeno da svoj hram izgrade u okviru gradskih zidina. U istorijskim spisima sa navodi da su pre današnje crkve postojale dve crkve na teritoriji grada, tako da je današnja crkva koja je posvećena Sv. Nikoli treća u nizu. Jednobrodna crkva, baroknog stila, osvešta-na je 1778. godine. Unutrašnjost crkve je uređena po pravoslav-nim kanonima, a centralnu tačku predstavlja pozlaćen ikonostas u stilu rokoka. Ovo remek delo majstora Jovana Popovića se ubraja među najlepše ikonostase na teritoriji Mađarske.

Somogyi utca 3.
+36-30/528-3030
Poseta je moguća uz prethodnu najavu.

16.

CRNA KUĆA

Zgrada na uglu Šomođi (Somogyi utca) i Kelemen ulice je specifična i po stilu i po svom izgledu. Igrađena je 1857. godine na osnovu planova Karolja Gerstera (Gerster Károly), u stilu engleske romantike. Prvobitno stambeni objekat, kasnije i kasina, ime je dobio po karakteristično sivkasto-crnoj boji fasade. U Crnoj kući je stalna postavka Muzeja Ferenc More, tu se redovno organizuju i povremene tematske izložbe iz prošlosti grada. U sobama na spratu zainteresovani mogu videti izložbu o kulturi stanovanja segedinske građanske klase gde se mogu diviti interesantnim i zanimljivim nameštajima, opremama i predmetima. Raskrsnica na kojoj se nalazi kuća je jedinstvena u Segedinu po tome, što su sve četiri ugaone zgrade izgrađene sredinom XIX. veka preživjele Veliku poplavu. Danas se nalaze pod zaštitom kao kulturno dobro od velikog značaja.

Somogyi utca 13.
+36-62/425-872

Radno vreme:
Po-Ne: 10.00-18.00

17.

MUZEJ FERENC MORA (MÓRA FERENC MÚZEUM)

Najimpozantnija zgrada iz perioda velike gradnje sa kraja XIX. veka je neoklasistička Palata kulture, izgrađena 1896. godine. Predvorje ovenčano korintskim stubovima i zabatom, simetrična struktura zgrade i svetli zidovi odišu dostojanstvom. Zgrada je izgrađena za potrebe gradskog muzeja i biblioteke Šomođi, a u vremenu kada je direktor bio Ferenc Mora (1917-34) je povećan broj izložbi. Današnje posetioce čekaju stalne etnološke, prirodnjačke i likovne postavke o Segedinu i okolini, a osim toga se redovno otvaraju i povremene ali značajne izložbe.

Zgrada je tokom 2019. godine zatvorena zbog renoviranja, otvaranje se očekuje tokom leta 2020.

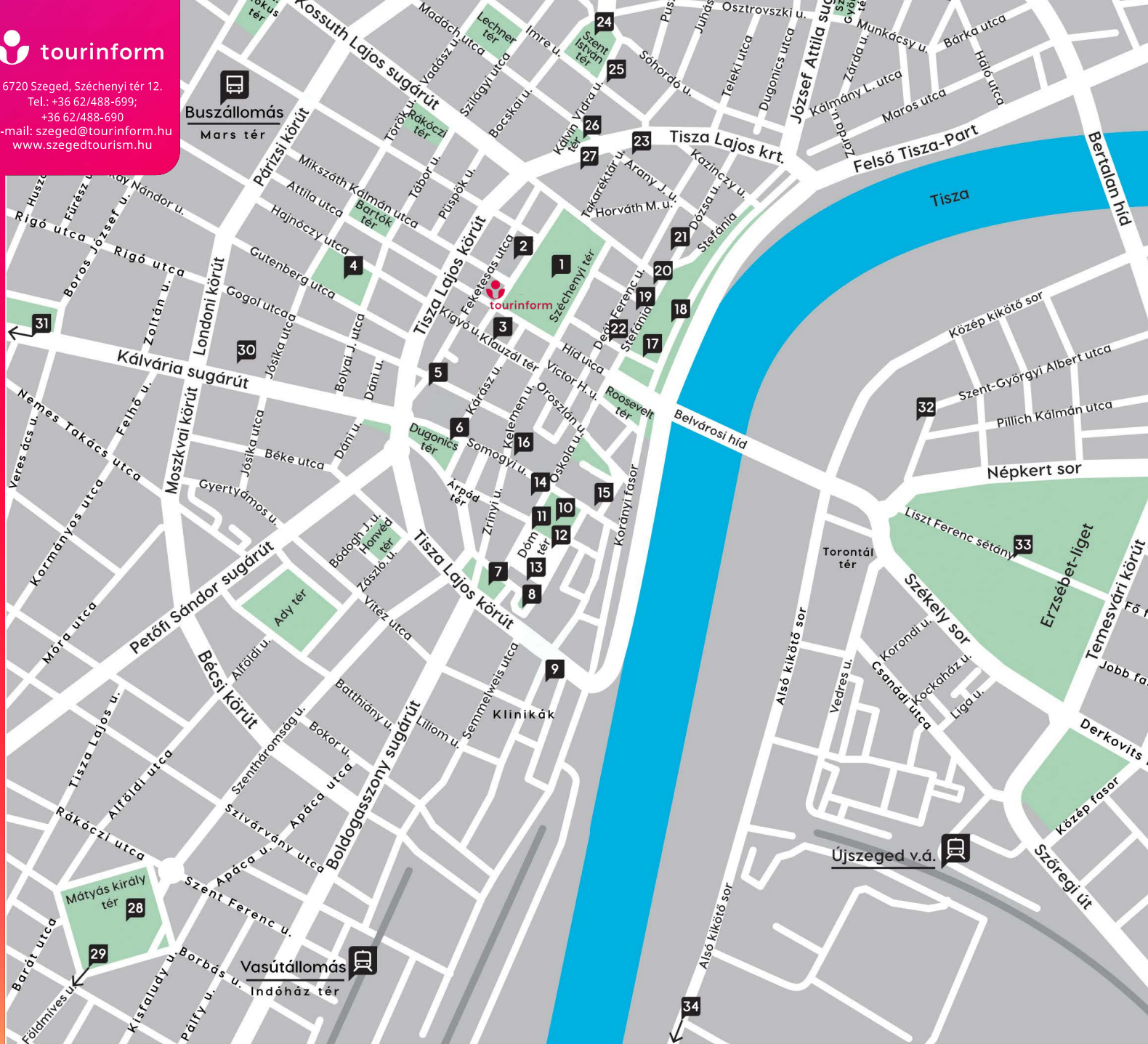
Roosevelt tér 1-3.
+36-62/549-040
www.moramuzeum.hu

18.

ŠTEFANIJA I REKA TISA

Iza zgrade muzeja se nalaze ostaci kapije nekadašnjeg utvrđena. Kapija je nazvana po Mariji Tereziji. Nalazi se na istom mestu kao i pre poplave ali je izdignuta za metar i po. Zidine tvrđave, koje su se pružale od obale Tise do današnjeg Trga Sečenji, su nakon Velike poplave srušene, a sačuvani delovi su danas uređeni kao izložbeni prostor Muzeja Ferenc Mora. U blizini se nalazi skulptura kraljice Eržebet od karara mermera, delo Mikloša Ligetia. (Ligeti Miklós). Štefanija se u potpunosti obnavlja, u ovoj godini će se izgraditi nova fontana i moderan park. Tisa (Tisza) je najduža reka Mađarske, izvire podno Istočnih Karpata, teče kroz istočni deo zemlje a u Dunav se uliva u Srbiji. U davna vremena meandri reke su zauzimali ogromne površine. Jedan od najvećih vodoprivrednih zahvata XIX. veka bilo je regulisanje toka Tise. Radovi su, na inicijativu Ištvana Sečenjija (Széchenyi István), a po planovima hidroinženjera Pala Vašarheljija (Vásárhelyi Pál) započeti 1840-tih godina. Usled regulisanja, reka je svojim većim tokom postala plovna a velike poršine su pretvorene u oranice. Zahvati su prouzrokovali i negativne posledice: vodotok se ubrzao, poplave su postale sve učestalije. Najveća katastrofa u istoriji Segedina je bila Velika poplava 1879. godine koja je potpuno uništila grad. Današnji izgled grada, u kojem dominiraju bulevari i aleje, rezultat je velike obnove koja je usledila.

19.

BIOSKOP BELVÁROSI MOZI

Zgrada bioskopa izgrađena je 1920. godine u art deko stilu, na osnovu nacrtu arhitekta Andree Šebeščena (Sebestyén Endre). Zgrada je zaštićeni spomenik kulture, 2019. godine je u potpunosti obnovljena, od aprila 2020. će se dopuniti novim sadržajem: izložbom virtualne realnosti sa polja istorije filma, interaktivnim parkom doživljaja. Tri klimatizovane bioskopske sale su opremljene savremenom, digitalnom tehnologijom, 7.1 i 5.1 dolbi zvučnim sistemom, a nazvane su po segedinskim filmskim umetnicima. Sala sa 100 sedišta je nazvana po filmskom estetičaru, Beli Balažu, sala sa 50 sedišta po režiseru Jožefu Čeku. A najveća, prizemna sala sa 530 sedišta i balkonom nosi ime operatera, dobitnika Oskara, Vilmoša Žigmonda, koji je rođen u Segedinu. Čuvajući uspomenu na njegovo stvaralaštvo, u bioskopu se svake godine organizuje Međunarodni filmski festival Vilmoš Žigmond. Tokom cele godine, redovne su projekcije filmskih hitova, savremenih domaćih i stranih ostvarenja te klasičnih filmova i prenosa operских i pozorišnih predstava. Sem toga, u objektu se organizuju i druga kulturna dešavanja: književne večeri, koncerti, dečji programi i predavanja.

Izložba virtualne realnosti o istoriji filma i interaktivni park doživljaja su otvoreni od 13 do 19 časova.
Za grupu je potrebna prethodna registracija.

Vaszy Viktor tér 3. Tel.: +36-20/277-1688
www.belvarosimoz.hu, www.zsigmondvilmosfilmfest.com

20.

SEGEDINSKO NARODNO POZORIŠTE

Jedna od najboljih eklektičnih/neobaroknih zgrada obnovljenog grada je objekat pozorišta podignut 1883. godine. Elegentne konture objekta svedoče o umešnosti bečkih arhitekata Ferdinanda Felnera (Ferdinand Fellner) i Hermana Helmera (Hermann Helmer). Polukružna fasada zgrade je ukrašena likovima iz pozorišne umetnosti. U posebnim kabinama su smeštene statue Jožefa Katone (Katona József) i Ferenca Erkela (Erkel Ferenc). Kuriozitet vezan za ove dve skulpture je činjenica da ih je vajar Antal Tapai (Tápai Antal) izradio na licu mesta. Enterijer pozorišta odiše dinamikom i bogatstvom detalja karakterističnim za barok. Gledalište prima 680 gledalaca a njene svodove je freskama ukrasio Žigmond Vajda (Vajda Zsigmond). U instituciji su svoj dom pronašli operски, plesni i dramski ansambl. Veće scenske predstave i opere se izvode u ovoj zgradi, dok se manje predstave i savremeni balet izvode na kamernoj sceni koja je smeštena u objektu u obližnjoj ulici Mihalj Horvat (Horváth Mihály utca).

Vaszy Viktor tér 1.
+36-62/479-279
www.szinhas.szeged.hu

21.

PALATA DAJČ

Palata Dajč (Deutsch-palota) je sagrađena između 1900. i 1902. godine, po nacrtu Mihalja Erdeljia (Erdélyi Mihály). Prepoznatljiva je po ukrasima od majolike i po neobičnoj kombinaciji boja na fasadi (zelena, plava, narandžasta). Ona je grandiozan primer jedinstvene mađarske verzije secesije. Spoljne konture i stepenike zgrade, je na molbu Erdeljia, dizajnirao Eden Lehner (Lechner Ödön). Harmoničnu fasadu objekta, koja je u vreme nastanka imala izuzetno smelu kombinaciju boja, jedinstvenom čine ukrasi izrađeni od Žolnai (Zsolnay) keramike. Dinamično oblikovane fasade krila zgrade se susreću u centralnom, uličnom delu, čiji je zabat ukrašen svetloplavim pirogranitom. Filigranska rešenja se vide u zatvorenim balkonima pokrivenim belim porcelanom, i onim otvorenima, koji su ukrašeni ograda- ma od kovanog gvožđa. Dužnu pažnju zaslužuju i ulazna vrata, koja su takođe zaštićena rešetkama od kovanog gvožđa.

Dózsa utca 2.

22.

BEREGI KUĆA

Beregi kuća (Beregi-ház) je jedan od bisera slike grada satkane od niza reprezentativnih palata, ona je prvenstveno odličan primer spoja arhitekture od fasadne opeke sa elemenatima secesije. Inspirativno je arhitektonsko ostvarenje profesora Više tehničke škole u Segedinu, Kotai Pala; on je ovim objektom stvorio lokalno remek delo mađarske secesije. Ovaj objekat odiše njegovim smislom za stil, u detaljima objekat je očuvao izuzetno znanje lokalnih kovača, limara, tesara i zidara. Fasadom dominira boja crvene opeke, blede žuta boja keramitnih opeka i zagasito crvena na malterisanim površinama. Pirogranitni cvetni elementi inspirisani mađarskim folklorom upotpunjuju harmoniju fasade. Posebno je važno obratiti pažnju na izuzetne ukrase od kovanog gvožđa i prelepe crteže zgrafita u podnožju ugaone kule. Izuzev portala i nižih etaža koje su u manjem obimu zadržale originalni izgled, stepenište, dvorišna fasada i kružni hodnici i danas odišu ambijentom sa prekretnice vekova.

Deák Ferenc u. 22.

23.

PALATA GROF

Palata Grof (Gróf-palota) je najveća secesijska palata Segedina i najmarkantnija zgrada Bulevara Lajoša Tise (Tisza Lajos körút). Izgrađena je između 1912 i 1913. godine, po nacrtima Ferenc Rajhla (Raichl J. Ferenc) i pod zaštitom je kao spomenik kulture. Ime je dobila po vlasniku, glavnom gradskom tužiocu, Martonu Grofu Arpadu (Gróf Árpád Márton). Zgrada je omeđena sa tri ulice. U osnovi je trouglasta i ističe se po velikim gabaritima. Fasada je izuzetno dinamična, a velike površine su razbijene zabatima, balkonima i uvučenim delovima. Posebno su zanimljivi ugaoni balkoni koji spajaju spratove. Zlatni, plavi i žuti ukrasni detalji fasade joj daju istočnjačku draž. Uz to je prisutan veliki broj motiva iz mađarske narodne umetnosti u formi keramičkih ukrasa. Drugi omiljeni materijal secesije, kovano gvožđe, primenjeno je na prozorskim rešetkama, držačima cveća i ogradi stepeništa.

Tisza Lajos körút 20/b.

24.

TRG SVETOG IŠTVANA I VODOTORANJ

Na Trgu Svetog Ištvana (Szent István tér) se, pored lepog parka, nalazi i jedan raritet istorijskog nasleđa zemlje, prvi vodotoranj izgrađen od armiranog betona. Toranj kapaciteta 1004,8 m³ je konstruisao Silard Zielinski (Zielinski Szilárd), izgrađen je 1904. godine i danas je još uvek u funkciji. U potpunosti je izgrađen od armiranog betona, čak i detalji kao ulazna vrata i stub na vrhu tornja. Toranj je obnovljen 2006. godine. U unutrašnjosti je postavljeno jedno Fukovo klatno, kojim je dokazano da se Zemlja okreće oko svoje ose. Na vrhu tornja se nalazi vidikovac sa kog se pruža predivan pogled. Takođe je postavljena i izložba o istoriji i razvoju fizike. U parku oko tornja se nalaze biste sedmoro arhitekata, čije je stvaralaštvo imalo primetan uticaj na stvaranje izgleda današnjeg Segedina.

Szent István tér
+36-62/558-844
www.segedivizmu.hu

Radno vreme:
Od aprila do oktobra svake
prve subote u mesecu: 10.00-16.00
Grupe (min. 10 osoba) uz prethodnu najavu
i zakazanog termina cele godine mogu pogledati toranj.

KUĆA MORIC

Kuća Moric (Móricz ház), četvorospratna zgrada građena u stilu secesije, nalazi se na južnoj strani Trga Svetog Ištvana. Investitor zgrade je bio poštanski službenik Jožef Moric (Móricz József), a arhitekta Ferenc Rajhl (Raichl J. Ferenc). Građena je između 1910. i 1912. godine i oslikava tadašnje trendove u izgradnji. Keramički ukrasi na fasadi kuće podsećaju na pastirski krznjeni kaput. Zidovi zajedničkih prostorija su ukrašeni secesijskim slikama. Prostorije su prvobitno bile osvetljavane plinskim lampama i grejane uz pomoću kaljevih peći. Prilikom konstruisanja i gradnje je izostavljeno mesto za lift, koji je ugrađen tek posle nekoliko decenija. Posle Drugog svetskog rata je pretvorena u najamnu zgradu, i vremenom je propala. Nakon temeljite restauracije 2007. godine, objekat je povratio svoj nekadašnji sjaj. Stogodišnja zgrada predstavlja jedan lep primer secesijske arhitekture u Segedinu.

PROTESTANTSKA CRKVA

Zgrada je izgrađena 1884. godine po nacrtima Friđeša Šuleka. Na vrhu tornja se nalazi figura pevca, stoga su ga meštani nazvali Pevčeva crkva. Izgradnja ove crkve posle Velike poplave je lep primer solidarnosti građana. Mesto buduće crkve je određeno nakon urgencije kraljevskog namesnika Lajoša Tise. Grad je besplatno ustupio građevinsko zemljište, a troškove nasipanja parcele je snosio norveški građevinski preduzetnik Gilbrant Gregersen, koji je i sam bio pripadnik te vere. Neogotička crkva, srazmerno male površine, izgrađena na parceli oblika trougla, brodovi crkve zatvaraju ugao od 120°, tako da osnova crkve liči na list deteline. Preko puta crkve se nalazi Protestantska palata, delo Edea Mađara iz 1911. godine, građena u stilu eklektike i secesije.

27.

KUPATILO ANA

Kupatilo Ana (Anna fürdő) se nalazi na Bulevaru Lajoša Tise (Tisza Lajos körút). Elementi na beloj fasadi zgrade ukazuju na orijentalni uticaj. Izgrađeno je 1896. u stilu eklektike, na osnovu nacrtu Antala Šteinharta (Steinhardt Antal) i Adolfa Langa (Lang Adolf). Prvobitno je funkcionisalo kao gradsko javno kupatilo. Ime je dobilo po obližnjoj česmi i vodi koja ističe iz nje. Sama česma je dobila ime po ćerki Dežea Pacauera (Patzauer Dezső), prvog preduzetnika koji je počeo da flašira vodu. Ćerka mu se zvala Ana, i otud današnje ime kupatila. Voda se koristi za lečenje bolesti organa za varenje, a i sami Segedinci je rado konzumiraju. Posetiocima kupatila je na raspolaganju čitav niz zdravstvenih i velnes tretmana, a tokom radnih dana se orgnizuju i noćna kupanja.

Tisza Lajos körút 24.
+36-62/553-330
www.szegedsport.hu

28.

DONJOGRADSKA CRKVA

Franjevačka crkva, podignuta u čast Snežne Gospe, zajedno sa susednim samostanom, jedan je od bisera arhitektonskog nasleđa Segedina. Kasno-gotička crkva je izgrađena u više faza, na mestu stare crkve iz XII. veka. Osveštana je 1503. godine. Barokni enterijer potiče iz XVIII. veka. Rezbarijama bogato ukrašen oltar je delo monaha i skulptora Antala Grafa (Graff Antal). Devica Marija je prikazana na dva mesta. Njen lik je vidljiv na ikoni glavnog oltara i na replici ikone Gospe od Jasne Gore čiji se original nalazi u manastiru u Čestovi (Czestochowa). Crkva i manastir zajedno čine drugu najveću religioznu građevinsku celinu u današnjoj Mađarskoj od svih koje su zadržale prvobitnu funkciju. U kompleksu funkcioniše Franjevački vizitorski centar koji posetioce dočekuje sa bogatim programom. Organizovani su obilasci na više jezika uz pomoć kojih se može steći detaljan uvid u život i rad monaha ovoga reda.

Alsóvárosi Ferences
Látogatóközpont
Mátyás tér 26.
+36-20/502-1953
www.latogatobarat.hu

Radno vreme prodavnica poklona:
Sre-Sub: 10.00-18.00
Ned: 10.00-12.00
Zgrada sa prethodnom
najavom se može posećivat.

29.

DONJOGRADSKA ETNO KUĆA

Reinterpretacija simbola Božjeg oka, koji se kao motiv nalazi na glavnom oltaru Donjogradske crkve, je vidljiva na brojnim zgradama u Segedinu, u vidu sunčanih zabata. Zabati svojim oblikom vernicima simbolizuju Sveto Trojstvo. Univerziteti profesor Šandor Balint (Bálint Sándor, 1904-1980), izvrsni etnolog i istoričar kulture, je proučavao verske običaje i verovanja stanovnika grada i okolnih sela. Tom najvećem Segedincu, u čast uređena je etno kuća sa sunčanim zabatom. Stalna postavka prikazuje život kako stanovnika Donjeg grada, tako i naroda na prostorima južne nizije. Poseban deo predstavlja zbirku upotrebnih predmeta korištenih između dva svetska rata. Pored stalne postavke, organizuju se i razna zanimljiva dešavanja kojima se pokušavaju dočarati ta vremena.

Nyíl utca 43.
+36-30/501-2822
www.napsugarashaz.hu

Radno vreme:
Od 15. juna do 31. avgusta:
Ut-Su: 10.00-18.00
Od 1. septembra do 14. juna:
Ut, Sre: 10.00-16.00
Če-Su: 10.00-18.00

30.

AGORA ALBERT SENT DERDI

Centar je predat na upotrebu u decembru 2012. godine, sa ciljem da na prijemljiv način prikaže naučna dostignuća regije, i da u deci probudi interesovanje prema prirodnim naukama. Zgrada ima površinu od 6750 m² i funkcionisanje objekta se oslanja na termalnu i sunčevu energiju. U zgradi je svoje mesto našao i dečji centar Szaszorssep (Szászorszép Gyermekház), koji je već šest decenija jedan od važnih kulturnih ustanova grada. Izuzetna atrakcija je izložba informacione tehnologije koju je osnovao i kojom rukovodi Društvo Računarskih Nauka Janoš Neuman. Izložba predstavlja relikvije praistorije računara (M3, URAL2, RAZDAN, segedinska „Bubamara“). Na prvom nivo je smeštena zbirka rariteta, a na drugom su izloženi računari koji su se masovno proizvodili u XX veku. Mlađi i stariji posetioци se mogu upoznati sa zanimljivim svetom prirodnih nauka pomoću pokaznih laboratorija.

Kálvária sugárút 23.
+36-62/563-480
www.agoraszeged.hu
www.ajovomultja.hu

Radno vreme: Po-Pe:
08.00-20.00
Su: 09.00-17.00
Ne: u zavisnosti od događaja

31.

ZOO PARK

Zoo park svega 2,5 kilometra od centra grada u šumi na 45 hektara može da pruži dobar celodnevni provod. Životinje su prikazane po kontinentima i trudeći se da im obezbede prirodni životni prostor. Zoo park sebi postavlja kao glavni zadatak obuku zaštite prirode i kao učešću u međunarodnom programu zaštiti i uzgoju ugroženih vrsta. Park divljači učestvuje u međunarodnim programima uzgoja ugroženih životinjskih vrsta, to im je jedna od važnijih zadataka. Osim retko viđenih životinja kao što su džinovski mravojed, marmozet, fosa i oblačasti leopard posetioci mogu sresti popularne divlje životinje zooloških vrtova, od merkata do žirafe. Od 2018. godine tu žive i azijski slonovi, na proleće 2020. se očekuju indijski nosorози. Skoro svakog dana u godini je moguća poseta Zoo parku gde posetioce čekaju zoopedagoške aktivnosti, hranjenje životinja kao povremeno noćne posete Zoo parku.

Szél utca 90.
+36-62/542-530
www.zooszeged.hu

Otvoreno svakog dana:
juna – do 31. avgusta.:
09.00-19.00 časova
Septembra – do 30.
septembra: 09.00-18.00

časova
Oktobra – do 31. oktobra:
09.00-17.00 časova
Novembra – do 31. marta:
09.00-16.00 časova
Aprila – do 30. aprila:
09.00-17.00 časova
Maja – do 31. maja:
09.00-18.00 časova

32.

KUPALIŠTE NAPFÉNYFÜRDŐ AQUAPOLIS

Akva park sa 4400 m2 vodene površine vas očekuje tokom cele godine. Posедује najduži vodeni tobogan u Evropi koji je u funkciji tokom cele godine. Kupališni kompleks u svojoj ponudi ima ponešto za svaku generaciju posetilaca. Najatraktivniji deo kupališta otvorenog 2010. godine su dva tobogana dužine 223 i 272 metra koji se spuštaju sa tornja visine 30 metara. Ljubiteljima avanture na raspolaganju je 13 tobogana ukupne dužine od 1000 metara. Otvoreni velnes bazen, brzaci, vodopadi i hidromasažni bazeni pružaju nezaboravnu zabavu i opuštanje. Onima koji su željni odmora i okrepljenja, u velnes delu će pronaći idealnu priliku. Na raspolaganju su im sledeće usluge: džakuzi, masaže, finska sauna, parna kabina, infrared sauna, slana soba, aroma kabina i spoljna drvena kabina.

Torontál tér 1.
+36-62/566-488
www.napfenyfurdoaquapolis.com

33.

ŠUMARAK ERŽEBET (ERZSÉBET LIGET)

Najveći park Segedina, Šumarak Eržebet (Erzsébet liget) veličine 15 hektara, nalazi se u Novom Segedinu, u nastavku glavnog gradskog mosta. Na prostoru današnjeg šumarka je stajala prirodna, divlja zelena površina, koju je 1858. godine uredio bataljon italijanskih voljnika, pod vođstvom barona Vilmoša Rejcenštejna (Reitzenstein Vilmos). Svojim radom su stvorili atraktivan barokni park. Centralna pešačka staza je danas oivičena drvoredom velikih platana. Travnate površine su prošarane stablima lipe, hrasta i javora. U parku se nalazi par manjih sportski terena kao mala pozornica Segedinskih Letnjih igara. Na kraju parka, sa strane mosta se nalazi Crkva Svete Elizabete a ispred nje lepo uređen plato sa fontanom. U prošle godine obnovljenom Eržebet parku su meštanima i gostima Segedina na raspolaganju nove rekreativne mogućnosti. Ljubitelji sporta očekuju teretane na otvorenom, sportska igrališta, savremena trim staza. Park je poznat i kao mesto gde se organizuje doček proleća i razni gastronomski festivali.

34.

BOTANIČKA BAŠTA

Nakon premeštanja Univerziteta iz Kluža u Segedin, grad je ustanovi poklonio 20 hektara oranica, sa ciljem da se na tom prostoru oformi botanička bašta. Sadnja biljaka je započeta za vreme osnivača i prvog direktora Ištvana Đerfija (Györffy István). Rad bašte se finansira od strane Univerziteta, i pre svega služi za edukativne i naučne svrhe, mada je otvorena i za širu javnost. U okviru bašte industrijske biljke su sistematizovane po celinama kao što su začinske, lekovite, jestive, te one koje se koriste za proizvodnju raznih boja. Sem toga botanička bašta ima i funkciju očuvanja zaštićenih biljnih vrsta. Poseban raritet predstavlja zasad Indijskog lotosa starog više od 80 godina koji je svoje idealno mesto našlo u jezeru bašte napunjenog arteškom vodom, i koji je najveći zasad pod otvorenim nebom u Srednjoj Evropi.

Radno vreme:
Od 1. april do 30. septembra:
10.00-18.00
U oktobru: 09.00-17.00
d 1. novembra do 28.
februara: 09.00-16.00
U martu: 09.00-17.00

Lövölde utca 42.
+36-62/544-108
www.fuveszkert.u-szeged.hu

TOURISTIC INFORMATION RENDERING
ABOUT SZEGED AND HUNGARY
(programmes, accommodations,
ancient monuments, museums,
natural values)

FREE BROCHURES ABOUT HUNGARY
(in Hungarian and in foreign languages)

SALE OF SZEGED TRAVEL BOOKS

HUNGARIAN TOURISM CARD

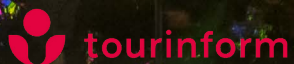
POSTCARDS, MAPS ABOUT SZEGED

SALE OF CONCERT AND THEATRE TICKETS

BICYCLE RENTAL

INFORMATION ABOUT PROGRAMMES IN SZEGED

GUIDED TOURS IN SZEGED

6720 Szeged, Széchenyi tér 12.

Tel.: +36-62/488-699

Tel.: +36-62/488-690

e-mail: szeged@tourinform.hu

www.szegedtourism.hu

IMPRESSUM

PUBLISHER

Szeged
Megyei Jogú
Város
Önkormányzata

USEFUL INFORMATION ABOUT SZEGED

www.szegedvaros.hu

OFFICIAL TOURISM WEBSITE OF SZEGED

www.szegedtourism.hu

The publisher cannot be held responsible for the accuracy of the information contained in this publication.

photo:

Papdi Balázs
Iványi Aurél
Vadász Sándor
Szalai Gergely

design:

FINGERPRINT